

САНАА ОЛОХ

ЧУРАПЧЫ
УЛУУХУН
ХААЫАТА

ХААЫАТ
1931 СЫЛ АЛТЫННЫ
15 КҮНҮТТЭН ТАХСАР

№ 3 (7544) — Төхсүнү 13 күн. Чөпчүр — Сыавата — 46 солк. 15 харчы.

ТАСТАН ОТУ ТААНЫ ХАЙДАБЫН?

Сүөһү иттигини дьарыктанар хаһайыстыбалар өрүс унуортан оту таһыны Сага дьыл эр иттигин саалаатылар. Осетроватан Алын Бэстэххэ уунан кэлбит оту уонна Селигдар тигир сүөл станциятыттан таһыа харгыһа суох ытыллыла. Холбур, «Холто» бааһынай хаһайыстыбатын ассоциацията улуус тас ортуттан ылыахтаах 465 тонна отуттан 405 тоннатын мээстэттир аралла. «Мугудай» совхоз эмиз Аллараа Бэстэхтэн уонна чугас өргөнтөн тизинэхтээх отун аҕалына, бу күнүргэ Арбаа Хаҕаластан итиннэ Нуотара салаа үрэхтэртэн бэйэтин автомашиналарынан таһа сымдыар. Совхозка, бүгүгү күнүэргэ, 296 тонна от кэлэ. Аны Селигдартан 70 тонна от аҕалылар хаалан турар.

Улуус үрдүнэн 2258 тонна от мээстэ кэлэ. Маштан көстөрүнн, оту таһыа, уматыһа уонна техника саппаас чаастарыгар көрсүлөр өрөсүөттары дахсыбатахха, тарҕаһыахтык ытыллар.

«ЭТТЭЭХХИТ ДУО?»

дизн Дьокунскай куорат биэр тарҕататтэн улуус тыатын хаһайыстыбатын управлениетыгар телефоһуу сырыттылар. Тарҕа 20 тонна ынах этин итиннэ 3000 солкуобайга атылаһарга баалаарын уонна ити харчытын утары ууран бигэрэргэ эрэннэрэрин, эти бэйэтин техникатынан тахсар ылыахтааһын эттэ. Дьэ онон 60 молуһуну уу харчынан уурдаран ылыах баар дуо?

БЭЛИЭ ДАТА

Чурапчыта бастааһы таһара дьэһэ хаһан төрүттэммитэ дьэ ыһытыһа угуһтар муһаараллара чуолкай. Уүмүт сылга Чурапчыга Вознесенская таһара дьэһэ төрүттэммитэ 240 сылын туолар. Ол аһа аһа бастааһы таһара дьэһэ Чурапчыга 1754 сыллаахха тутуллан бүтөн, сүрөхтөн суруһаа киирбит абит.

П. СЫРОВАТСКАЯ.

Сыаналары уонна тарифтары государство сүрүннээһинин туһунан

Саха Республикатын Правительствотын уурааҕа

Саха Республикатын Правительствотын уурааҕа:

1. Халбаннаабат сыаналары уонна тарифтары олохтообун көмүтүнэн 1-кы №-дээх сыһарыһа ыһылыбыт бородууксуулар (табаардар, өгөлөр) сыаналарын государство сүрүннээһинин өлүгүн хаалларарга.

2. Тэрэһин-правовой көрүҥнэртэн уонна ханнык ведомствота минераларыттан тутулуга суох, монополист-предприятиелары киллэрэн туран, 2 №-дээх сыһарыһа ыһылыһынан бары предприятиелар онорон таһаарар бородууксууларын (табаардарын, өгөлөрүн) куор-маламмыт бэйэһэ турууларыгар Саха Республикатын Правительствота көдүүс мунутуур таһымын олохтообунан сыаналары государство сүрүннээһинин киллэрэргэ.

Саха Республикатын Экономикада уонна билгэлээһиннэ Государственной комитетта Саха Республикатын Сыаналарын сөпсөһүннэригэ уонна сыаналар дьисциплиниһаларыгар Государственной комитеттин итиннэ салаа министрстволары кытары 2 №-дээх сыһарыһа эһин бородууксуулар (табаардар, өгөлөр) көрүҥнэрин чопчу испинһэтигин ону тэһэ хас биһрдик көрүҥнэ көдүүс мунутуур таһымын кээмэин быһаарарыгар уонна биһрдик иһинэн Саха Республикатын Правительствотыгар бигэрэтиһэ киллэрэригэр.

3. Саха Республикатын Государственной реестригэр киллэриллибит монополист-предприятиелар онорон таһаарар бородууксууларын (табаардарын, өгөлөрүн) испинһэтигин бигэрэтиһэ, бу бородууксуулар (табаардар, өгөлөр) иһи типариллибит сыаналара уонна тарифтара, 3 №-дээх сыһарыһа быһылыһынан, Саха Республикатын Сыаналары сөпсөһүннэригэ уонна сыаналар дьисциплиниһаларыгар Государственной комитеттыгар регистрацияланаллар.

4. Онорон таһаарыа олохтоох усулуобуйатыгар уонна рынок конъюнктууратыгар тирээһин улуустар (куораттар) дьаһалталарын баһылыктарыгар 4 №-дээх сыһарыһа ыһылыһыт бородууксуулар (табаардар, өгөлөр) халбаннаабат сыаналарын (эһин сыаналарын) уонна тарифтарын бигэрэтиһэ быраабы бигэрэргэ. Онуоха халбаннаабат сыана уонна бэйэһэ туруу араастаһыһа олохтоох (улуустааһы, куораттааһы) бюджет үбүн суотуттан сабыллар.

5. Бу уураах туолуутун контуруоллуру Саха Республикатын Правительствотын председателин солбууааччы А. С. Матвеевта сүктэрэргэ.

6. Уурааһы республикатааһы бэһэһэ таһаарарга.

В. ШТЫРОВ.

1993 сыл ахсынны 16 күн.

Дьокунскай к. № 501.

Тыс кылгааһына

Совхозтар үрэллэхтэртэн киилэр өгөнү онорор, хааччылар сулууспалара киилиһитэр дьаһалталарыгар бэриллибиттэ, дьэ-уот, коммунальной хаһайыстыба сага структуралара тарҕаллаларытара. Бу бюджет суотугар үлэллэр муниципальнай хаһайыстыбалар үлэллэбиттэрик кииһе сыһыгар барда, онон туох эмэ түмүктэри өгөстүөххэ кэм кэлэ. Ол туһунан кэспиннэлэр:

Н. Н. КИРИЛЛИН, Чакыр киилиһитин дьаһалатын баһылытын солбууааччы, дьэ-уот, коммунальной хаһайыстыба начальнига:

— Уруһулуу совус үлэллэбит: киилиһиттэ, кыһамматтарга муус-мас, от тизиллэтин, сүрүннээн манааһы табаарыстыба хааччылар. Социальной-культурнай объектары алгардаһан көрөбүт, киилиһит киилиһит өгөтүн бүтүннүү төлөрөр кыһаммат суох. Олох-дьаһах, коммунальной хаһайыстыба дьэһэ тыһа эрэ баар. Начальнига—мин, баһылык солбууааччытаһын, бухгалтер баар. Үлэһипиттэ итиннэ бүтэр кур-

паттаах сулууспа тарҕалар эһитэ буоллар, аһыт курдук, олох-дьаһах, коммунальной өгө бары көрүгүн төлөрүө эһит. Билигин биһр трантора, автомашината суохтук, Олбу алдыһы-кээһинин таһытаһына биһр сантехник көстүбэт. Ити кварталнай котельнайбытын даһаа «Якутводмелиорация» ПМН-тын (начальник П. Н. Мишин) биһргэһэтэ өрөмүөннэһитэ.

Быйыл бэриллэхтээх үһкэ ааһыһа-суоттанан өрөсүөһүтүн көмүскэтибит. Үөрөх, культура управлениеларын объектары сыһаһыһан хааччыһыга дуоһаардары түһэриһит. Онорбут өгөбүт иһин кээһр үп дьаһалта сүтүтүр киирэр. Харбалаһтыа чох кээһр. Ону, биллэн турар, олохтоох табаарыстыба тизир. Өгө иһин биһигиттэн, тустаах тарҕаллар сүтүтүтэн, эһи көһөрүүһүн ааһсар. Кырдыаһтарга, кыһамматтарга муус-

(Бүтүүтүн 2-е стр. көр).

Саха Республикатын Правительствотын ахсынны 16 күнүэһи 501 №-дээх уурааһар 1 №-дээх сыһарыһалар

Саха Республикатын Правительствотын бигэрэтиһэ, халбаннаабат сыаналарын уонна тарифтарын атыһалар бородууксуулар (табаардар, өгөлөр) испинһэтиһэ:

1. Айылга гаһа, 2. Убаһа газ, 3. Газ конденсата, 4. Саха Республикатын сиритэр-уотугар өгөһүллар нефть уонна нефтин өгөһүллар бородууксуулар.

5. «Якутнефтепродукт» ГП эһин сыаналара, 6. «Якутскэнерго» ПОЭЭ онорон таһаарар элэктрической уонна итиһэр энергията.

7. Электрической уонна итиһэр энергияны атыһалан ылан атыһааччылар чапчэтиһэр.

8. Саха Республикатын не рынок атыһалар таас чох.

9. Нэһилэһиһэ өгөһүллар коммунальной өгөлөр.

10. Олорор дьэһи куораттаһаһын уонна көрүү-хараһы.

11. Килиһка үккэ өгө аһыһылар (концентраттарын уонна өгө аһыһыһын бөлөһиниһ кууһуналарга бэриллэр үтү киллэрэн туран) розничнай сыаналар.

12. Эһи сүрүн средстволара уонна медицинада амаллаах өгөһүллар (Саха Республикатын Правительствота бигэрэтиһэ испинһэһинэн).

13. Сүөһүтүн ыһыһылар, бэйэ-онорон таһаарар эһи уонна арыһа өгөһа сыаналар уонна эргин эһи сыаналара.

14. Таһааһы өрүс транспорһын тизийн уонна ону кытта сибээһтээх өгөлөр.

Сыаналара куораттаһаһын бэйэһэ туруулар көдүүс мунутуур таһымнан сүрүннэһит бородууксуулар (табаардар, өгөлөр) испинһэтиһэ:

1. Тутуу катериллаларын онорор промышленность бородууксууһа.

2. Мэс уонна маһы таһаһылар промышленность бородууксууһа.

3. Таһааһы уонна пассажирдары массыһанан, өрүс уонна салһын транспорһан тизийн уонна олору кытта сибээһтээх өгөлөр.

4. Нэһилэһиһэ таһааһы кыһыга өгөһүллар транспорт өгөлөрө.

5. Сибээс өгөлөрө.

6. Аһыһы уонна аһыһы буолбатах сүрүн табардары (правительство олохтуур испинһэһинэн) атыһыһыга эргин тарҕалларын өгөлөрө.

7. Хааччылар-баттар тарҕаллар өгөлөрө.

8. «Якутскэнерго» ПОЭЭ систематыгар киирбэт предприятиелар онорор электрической уонна итиһэр энергиялара.

9. Килиһ-бурдуһ өгөһүллар.

10. Үт бородууксууһа.

11. Майонез.

12. Эт (эттэн өгөһүллар бородууксуулар бары категорияларын киллэрэн туран), полуфабрикаттар, пельменнар, национальной полуфабрикаттар.

13. Халбаһы өгөһүллар.

14. Балһын араһа.

15. Кондитерская өгөһүллар.

16. Итирдиһат утахтар.

17. Огө кээһр түүлэх таһаһы.

18. Пратчһаһаһа уонна химическай араастаһыһа предприятиелара киилиһиһэһа онорор өгөлөрө.

Монополист-предприятия онорор иһитин. бэриллибит сыаналарын уонна атыһалар бородууксуулар (табаардар, өгөлөр) испинһэтиһэ:

1. «Якутскэнерго» ПОЭЭ систематыгар киирбэт предприятиелар онорон таһаарар электрической уонна итиһэр энергиялара.

2. Водопровод уонна канализация предприятиеларга онорор өгөлөрө.

3. Нэһилэһиһа атыһалар өтүк (мас, таас чох).

4. Нэһилэһиһа ууһу тизийн.

5. Пассажирдары автомобиль транспорһын тизийн.

6. Республиката бэһэһаһа улуустар уонна куораттар сирдиритэр-уоттарга өгөһүллар аһыһы бородууксууларын эргин эһи сыаналара.

7. Сибээс. 8. Арыһы өгөһүллар. Улуустар уонна куораттар дьаһалталара бигэрэтиһэ.

Эриэ-дэхси сайыннарыхха

Поликарп
БАРАХСАНОВ,
ический культура
а, Саха Республи-
китын үтүөлээх
учуутала.

[illegible]

Петр АРЖАКОВ

УЛАХАН КҮӨЛҮ ӨРҮҢҮЙҮӨБҮН

Айылбаны
харыстааһын

Баар-суох бир бастын
күөлбүтүн сайыялары түп-
саран туһаннахпыттына,
бизиги ороскуоппутун ал-
бах төгүдүнүн сарбайы-
сын билэбит. Бу үүмүт
сылга, баар ыраахтарын
аахсыбака туран, Улахан
Күөл быһытын онорон
күөлү өрүһүйүүдүн.
Айылда кыһарбана, олох-
пут модьуйуута да оннук.
Өйүк үрээ өтөрүнөн
сүүрдүө суога дикэн бэйэ-
ни уоскутунумуодун, на-
быһыйыамадын. Холбоур,
бизиги курааннаан оло-
дохпутуна малларбыт
таптаһар 1992 сыллаах-
ха ардах уутуттан өксүй-
бүттэрин санаан көрүн.
Сайын балыкхан ардахтан
рахтэре сүүрдөннөр ходо-
уларыын бүтүннүү уу-
лаһан республиканы ай-
маабыттарын ойдоон.
Айылда тугу бизэрин
бэтэр бизэртэни бэйлэ
билэр. Уһуяну кураан-
наатыбыт, изиники уон
ылга нуорималах сөнүү
с эрэ сылга түстэ. Онон
көбүччү собус сөнүү, мун-
сатаатар, бир ээ сылга
элэрэ чугааһада буо-
лүө оноробун.

Россия Оборонатын
министерствотын су-
луусын ыттарын нийт-
гэ хладнай специалис-
тарын бэлэмшир Кы-
зыл Сулус орденнаах
Кичи оскулатын кур-
саннара питомнистарты-
гар 1100 сулууспа-
лыр уошна 76 элит-
ний борууда —шпаны
көрдүүр, харабыллыр
дэлби тэвтэрэр, сибээс-
кэ сымдыр, химичес-
кэй комүскэлгэ ана-
лаах —ытгаатар. Ыгы
манна биэс мйдаах
күрөкэ ууртэллэр, он-
тон ыт кылаастаах
«специалист» буолан
тахсар. Бэрэбэркээ
ыттар түйгүл бэлэн.
нээхтэрин көрдөрөллөр.
Сиймэнгэ: хэрийн
туораанын.

РИТА — ССТА
ФОТОТА.

Чувствительная уловка! Умозаград! Национальная подательная-политграфическая...
 графикада, с. Чуронча, ул. Карла Маркса, 20. «» Подписана в печать: 12.1. 17 ч. (гр. 18.00 ч.)